

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Mezei Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Gyimesi Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen túlmunkadíjazás iránt a Kecskeméti Munkaügyi Bíróságnál 1.M.829/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Mf.20.966/2007/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2008. október 29. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Mf.20.966/2007/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 20.000 /húszezer/ forint és 4.000 /négyezer/ forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.
A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében a 2002. január 1-jétől 2004. december 31-éig terjedő időszakra túlóradíjazás megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint ugyanis az 1998. július 1-jei szerződésmódosítással a felek a munkaidőkeretre vonatkozó korábbi megállapodást nem módosították, ehhez képest az alperes az éves 2080 órás munkaidő keret helyett, havi 240 órában foglalkoztatta.

A Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 1.M.829/2006/10. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 795.600 forint többletmunkáért járó pótlékot, és ezen összeg után 2003. július 1-jétől 2004. december 31-éig terjedő időre évi 11%-os kamatot.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1989. április 1-jétől állt az alperes alkalmazásában traktorosként, kezdetben évi 2040 órás munkaidőkeret és 37 Ft/óra teljesítménybérezés mellett. 1995. október 1-jétől munkaideje éves kerete 2080 órában került meghatározásra, míg személyi alapbére 75 Ft/óradíjra változott.

A felek között 1998. július 1-jével a munkaszerződés közös megegyezéssel módosítására került sor oly módon, hogy a továbbiakban a felperes foglalkoztatása éjjeliőr munkakörben történik, havi 33.000 Ft/hó személyi alapbér mellett. Ezen időponttól kezdődően a munkát 12 órás munkaidőben kétnaponként, illetve hétvégén 24 órás szolgálattal látta el. Az alperesnél a készenléti jellegű munkakör esetében alkalmazható munkaidőkeret mértékét munkaügyi szabályzat, illetve 2003. szeptember 15-étől a mezőgazdasági ágazati kollektív szerződés rendezte. Eszerint a felperes foglalkoztatása a havi 240 órás munkaidőkeretet nem haladta meg.

Az elsőfokú bíróság könyvszakértői vélemény beszerzését követően azt állapította meg, hogy a felperes havi kötelező munkaideje - miután a felek között írásbeli megállapodás nem volt - 170 óra, így ebből következően a felperest a 170 óra és a 240 óra közötti különbözet megilleti túlmunkadíjazás címén. A tanúnyilatkozatok alapján a bíróság kifejtette, hogy az alperes ténylegesen írásban nem rögzítette, miszerint a felperes és munkatársai kötelező munkaideje attól az időponttól kezdődően, amikor őket éjjeliőr munkakörben kezdte foglalkoztatni, napi, illetve havi hány óra, továbbá a munkaidőkeretet sem tisztázta. Az örök azonban minden esetben napi 12 órában végeztek munkát, hétvégeken 24 órában. A bíróság azt is megállapította, hogy az alperes azt sem tudta igazolni, miszerint a felperessel és munkatársaival ténylegesen ismertetésre került az örök munkaidejére vonatkozó rendelkezés. A bíróság elfogadta a felperes álláspontját, amely szerint mindig is vitatta a megállapodás körülményeit, ő és munkatársai munkáltatói utasítás alapján végezték tevékenységüket, ami nem azt jelenti, hogy 1998. júliusában hosszabb munkavégzésben állapodtak volna meg az alperessel.

A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Mf.20.966/2007/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a keresetet elutasította és a felperest perköltség fizetésre kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a peres felek a korábban traktoros munkakörben foglalkoztatott, időbér és teljesítménybér alapján díjazott felperes esetében a bérezést közös megegyezéssel havonta meghatározott összegű személyi alapbérre, a munkakört pedig éjjeliőr munkakörre módosították. A bíróság tényként rögzítette, hogy a szerződés módosításának időpontjában a munkáltatónál munkaügyi szabályzat létezett, erre éppen az elszámolható költségek

tekintetében a korábbi 1995. október 10. napján kelt munkaszerződés is utalt. Ugyanakkor nem vitásan az 1998. július 1. napján hatályban volt helyi munkáltatói munkaügyi szabályzatnak a készenléti jellegű munkakörre vonatkozó rendelkezései pontos tartalma nem volt megállapítható, erre vonatkozóan az alperes hiteles korabeli munkaügyi szabályzatot csatolni nem tudott. Mindezen túlmenően azonban a keresettel érvényesíteni kívánt időszakban, azaz 2002. január 1-jétől kezdődően az alperesnél már hatályban volt a 2000. február 2. napján kelt munkaügyi szabályzat, amelynek IV. fejezete szerint az egészben készenléti jellegű munkakör tekintetében a napi 8 óránál hosszabb, de napi 12 órát meg nem haladó munkaidő megállapítására lehetőség volt. Ezt követően pedig 2003. szeptember 15. napján lépett hatályba a mezőgazdasági ágazati kollektív szerződés, így a felek külön, erre irányuló megállapodása és ennek írásba foglalása nélkül is az adott munkakör betöltésére az irányadó volt. A napi munkaidő kérdésében V. K. tanúvallomását hangsúlyozta a jogerős ítélet, amely alapján megállapíthatónak találta, hogy a munkáltatónál az éjjeliőr munkakör tekintetében köztudott volt a napi 12 órás munkaidő, valamint az is, hogy az ekként ellátott munkakör havi meghatározott összegű személyi alapbérrel nyert díjazást.

A megyei bíróság álláspontja szerint az adott munkakörhöz rendelt munkaidő szempontjából nem volt jelentősége a számítógépes bérszámfejtés helytelen gyakorlatának. Ezen túlmenően megállapította, hogy a felperes, illetve a hasonló munkakörben foglalkoztatott munkavállalók a személyi alapbér alacsony mértékét adott esetben szóban több esetben kifogásolták, illetve a 2005. január 30-án kelt levelükben elmaradt munkabér iránti követeléssel léptek fel. Ez azonban nem alkalmas annak megállapítására, hogy a felperes vitatta volna a foglalkoztatása körében a napi munkaidő, illetve a havi munkaidőkeret megállapodás szerinti fennállását.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalára irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság tényként kezelte, hogy a munkaszerződés módosításának időpontjában az alperesnél munkaügyi szabályzat létezett. Abból a körülményből, hogy az 1995. évi munkaszerződés utalt egy munkaügyi szabályzatra, még nem vezethető le okszerűen, hogy az 1998. július 1-jén is létezett. A felperes munkaideje az 1995-ös évben kelt munkaszerződésben írásban rögzítve volt, ezért a munkaügyi szabályzat szerint azt írásban lehetett volna csak módosítani. A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság azon ítéleti álláspontja, amely szerint a felperes esetében a havi 240 órára kötelezés a felek külön megállapodása és annak írásba foglalása nélkül is irányadó volt a munkaügyi szabályzatra és a kollektív szerződésre tekintettel, megalapozatlan és sérti a Pp. 206. §-ában

és 221. §-ának (1) bekezdésében meghatározottakat. Hivatkozása szerint az 1998. július 1-jei módosítás tartalmazott egy ún. „egyéb kategóriát is”, ami kitöltetlen maradt ez esetben. Akkor, ha a felek az aláírással egyidejűleg e kérdésben is megállapodtak volna, úgy ezen kategóriát is kitöltötték volna. Sételmezte, hogy a bíróságok nem megfelelően értékeltek a bérszámfejtés dokumentumait, mivel az a munkáltató és a munkavállaló közötti munkaviszony szerződésszerű teljesítésének munkáltatói oldalról történő igazolása. További érvelése szerint a felperes és munkatársai nem a kifizetett munkabér alacsony mértékét vitatták, hanem azt, hogy a törvényes munkaidőn felül végzett munkaórákat nem fizették meg részükre.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és a felperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysétést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.]. Adott esetben a felülvizsgálati kérelemben foglaltak jogszabálysétést megállapítására nem adtak módot.

A másodfokú bíróság helytállóan indult ki a perbeli időben hatályos Mt. 76. §-ának (3) és (4) bekezdésében, valamint az Mt. 82. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltakból. Eszerint a korábban megkötött munkaszerződés csak írásban és közös megegyezéssel módosítható, a megkötésére vonatkozó szabályok alkalmazása mellett. Ebből az következik, hogy a munkaszerződés kötelező tartalmi elemei (személyi alapbér, munkakör és a munkavégzés helye) közös megegyezéssel és írásban módosíthatóak. Egyértelmű peradat, hogy a felek között megállapodás jött létre, amikor korábban traktoros munkakört betöltő és időbér, valamint teljesítménybér alapján díjazott felperes a továbbiakban éjjeliőr tevékenység ellátását vállalta, havonta meghatározott összegű személyi alapbér mellett.

A bizonyítékok értékelésével a jogerős ítélet helytállóan fejtette ki, hogy a munkaszerződés módosításának időpontjában az alperes munkáltatónál létezett munkaügyi szabályzat, amire az 1995. október 10-én kelt munkaszerződés utalt. Kétségtelen, hogy az 1998. július 1-jén hatályban volt szabályzat bemutatásra nem került, azonban nem került fel adat arra nézve, hogy a folytonosság valamilyen ok miatt

megszakadt, illetve lett volna olyan időszak, amikor az alperes nem rendelkezett ilyen szabályzattal. 2002. január 1-jétől kezdődően hatályban volt az a munkaügyi szabályzat, amely IV. fejezet 21. pontja lehetővé tette a készenléti jellegű munkakörben foglalkoztatottak esetében a napi 12 órát meg nem haladó munkaidő megállapítását. Az ágazati kollektív szerződés 2003. szeptember 15-ével történt hatályba lépését követően pedig külön megállapodás nélkül is irányadó volt a felekre nézve az adott munkakörre.

Alaptalan azon felülvizsgálati érvelés, miszerint az 1998. július 1-jei megállapodás az „egyéb” kategóriában kitöltetlen maradt, pedig itt - megegyezés alapján - rendezhető lett volna a munkaidőkeret. Önmagában ennek elmaradása nem szolgálhat bizonyítékkul arra, hogy a felek között nem jött létre megállapodás a felperes munkaideje tekintetében.

Ugyancsak jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy az adott munkakörhöz rendelt munkaidő szempontjából nincs jelentősége annak, miszerint az alperes számítógépes bérszámfejtése helytelen gyakorlatot követett, ennek a szerződés tartalmára, a felperes által ténylegesen végzett munkára kihatása nem lehetett.

Helytálló volt azon jogerős ítéleti megállapítás is, hogy a felperes a munkaidő tartamát nem kifogásolta, az írásba foglalás hiányát nem észrevételezte. Az adott munkakört a munkaidőkerettel, illetve a munkarend meghatározásával elfogadta, azt hosszú ideig azonos feltételek mellett betöltötte. Nem vitásan a felperes és munkatársai több alkalommal kifogásolták a személyi alapbér alacsony összegét, azonban az ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható, hogy a napi és a havi munkaidőkeretet is sérelmezték volna.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az ügyben irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. §-a (3) bekezdése értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. október 29.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő